

Bonhaj Bóh!

Cziſto 31.
31. julijsa.

Pětnik 8.
1898.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Smolerjez knihicíſchežerni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtſtěnu pſchedplatu 40 np.

8. njedžela po ſvjatej Trojizi.

List na Hejbreffsich 13, 14.

„My nimam ſu tudy žane wobſtajne město, ale to pſchichodne pytam.“

Žnjový čaſ je kraſny čaſ, a woſebje ſeſha, hdyž je ſu žně tak rjane a wjedro jara pſchichodne. „Žnjecíz“, tuto krókce ſłowo, kaſ wjele ſwjeſelenja a noweje nadžije ſbudžuje w czlowíſkej wutrobje. Byſliczki džen ratař radh ſprózniwje džela, wón dže móže domkhowací, ſchtož k žiwiſenju trjeba. ſam ſa ſo a ſa ſwój dom. A tola je žnjový čaſ tež wažny čaſ, kifz nam wo naſchej ſachodnoſczi preduje. Druhi žnjeňzař, ſmijercí, tež wokoło khotži, ſo by naſ czlowjekow poſykl wot role teje ſemje; domwožene budže naſche wotemrjete cželo na poſrjebiuſchežo a naſcha diſcha, ach ſo móhlu ju Bóh jako dobru pſchenizu khowací do ſwojich njebjefſkich bróznirow. „My nimam ſu tudy žane wobſtajne město“, wopomí to tola, hdyž nětko na twojich polach žnějefch.

Bohu žel mam njevěrjazých, kofsiž měnja, hdyž je czlowjek wumrjeł, potom je kónz wscheho, ſo po ſmijerczi njeje ani horjeftauſanje teho cžela ani wěczne žiwiſenje. Dyrbi pak to loš czlowjeka, Božeho džescza, byč, kofrychž je Bóh ſebi k podobnoſczi ſtworil a droho wukupil pſches Jeſom Khrysta; wumrjeez a jenicžy byč zyroba czerwjo? Ně, hloš w naſchej wutrobje ſaklineži: „K kraſniſchemu ſmym poſtajeni“, ně, Bože ſłowo praji: „Druhi ſabatny wotpocžink je hiſhce wostajený Božemu ludu.“ Wostajisck

ty twoje plody wonkach? ty je tola womlóčiſch a wučiſežiſch. Tak je tež w knijesowej ružy ta wějerna lopací, a wón budže ſtwoje huno wucžiſežicí, a budže pſchenizu do ſtwojeje brózniwe hromadžecí a te pluwý ſ wěcznym wohenjom ſpalicí. Teho dla njech tež pola naſ řeka: „To pſchichodne pytam.“ Njech je to naſcha najwjetscha ſtaroséz: „Schto pomha czlowjekoj, hdy by wón ſuniſe zylý ſwět dobył a paſ na ſtwojej duſchi ſchfodowaſ?“ Njech kózdy na to myſli: „Schto wě moj kónz, wón ſnadž je bliſki.“ Stari dyrbja wumrjeez, ale młodzi móža tež wumrjeez. A Bóh chze, ſo by wſchitkim czlowjekam pomhane bylo, a ſo bych u k pósnaſcu teje prawdy pſchihſli. Kózdy móže ſbózny byč, Bóh njechlada na parſchonu, ſa bohathch a khudych, woſebných a niſtich, starých a młodych je tam ruma doſez. Sylsy tež tam njevoděhnu, kónz budže horju tam daty. „Njech ſo dha, kralowſke džeczi, wam wutroba hori, wěcznu wam kraſnoſcž wasch Jeſuſ na Golgatha ſtwori; washe je wſcho; Jeſuſ je woprował ſo. Hamjeń! Duž k njebjefſam horje.“ We wutrobje wéra do Jeſom Khrysta a luboſcž k njemu, kifz je nam to pſchichodne město pſchihotowaſ a nětko noſh na prawy pucž, kifz je nam wotykujeny w Božich kaſnijach a na ſchezežku do Božeho doma, hdyž ſo poſylnimy ſa dalsche ſwěrne pytanje a k Božemu bliđu, hdyž ſtwoju draſtu w jehnječowej krvje wucžiſežimy. A woſko njech wschednje k horam hlađa, wot kofrychž nam pomož pſchindže, a teho woħlada, kifz njebudže twojimaj nohomaj ſo dací podžunyč a kifz njeſpi, abo njeđrema. A twoj rt njech ſo modli a twoje ſdychnjenje njech je: „Knijeze, ſwarnuj

mje pſchede wſchitſim ſkym; ſwarnuj moju duſchu; ſwarnuj mój wonfhód a nutſfhód, wot nětk hacž do wěcznoſcže.“

A do rukow wsmi fij a mječž Božeho ſłowa, na tón
bo ſepjeraj w dobrych a w czežkich dnjach, i tym wojuj
pſchecžiwo čertej, ſtwětej a czělnym lóſchtam, fiž chzedža
tebie twójwjeſcz wot praweho pñtania teho, ſchtož je horjefach.

A sprawnemu dawa Bóh radženje. „Pytajęce, tak
słubi, a my budżecze namafacź.“ Po wojowanju iow,
krónowanie tam, po poniżeniu iow, powyścienje tam, po
dzeleniu iow, sażotwóbladanie pschi Jezuszu.

Skaf budżetu bo wieśnicz

Skąd zaczynać po wyjęciu
Hdyż budżetu tam domoj pśchińcę,
Hdżeż b'dżetu w kraźnym towarzystwie,
Kiż budżet tracę nam wobstajnie.

O Anježe Žesu, pomhaj mi,
To džeržu bo cže we wěri;
Dha sbóžný bým ja hížo tu,
A junu tež tam we njebju.

Hamjén.

Gsyfora = Minafalſſi.

Gutherſah Ĝlomafojo w rosprosjenju.

(Połączowanie a sfonczenie.)

Wo tym shromadnym skutku bo w pišmach sczehowaze powieda: Víkar w Slatinje běsche czežku khorosz pschětrał, njemóžesche pak tola swojemu dwojakemu fastojnству jako předáť a wuczer prjódskac. Wón mějesche 62 džeczi w schuli a 18 pořežowaných schulerjow rozwuczec. Nimo tuteje połneje schulskeje wuczbý mějesche hishcze w statnej schuli w Trybischonje na 36 džeczi a 15 pořežowaných schulerjow w naboženje wuczic. Tole dželo, połnu mužsku móz napinaze, bu hishcze powjetichene psches duchowne fastojnsto, fotrež tón samy víkar tež fastaruje. Kóždu njedželi dýrbi wón przedowcę a ma we wožadze wschitke fastojske džela wobstarac. Wožada wschaf je jara khuda, ale ma tola wjele duchomieho živjenja. Kunjež zýrkaj mała njeje, njewopschimuje duhdy wophtarjow, so dýrbja ludzo psched durjemi a wochnami stejec, so býchu Bože pšlowo pšlyscheli. Na swjatej Bożej wječeri bo w sanđzenym lécze 989 wobdzeli, t. j. 125 duschow, po tajkim liczba, fotraž bo porědko w našich wožadach dozpije. Kschczenych bě 45 džeczi, konfirmowanych 13, wěrowanych 6 porow, khowanych 24. W lécze nusne wuporjedzenje zýrkwje wožadze wulku czežfotu na połoži; hdvž je s wořježnego fonda tež 50 schěžnakow podpjery dostała, bo porjedzenje same na wjazh stow schěžnakow wobliczuje a wožada je tak khuda, so s wulkej nusu swój pschinostk, 240 schěžnakow wuczinjazh, k dovhodam vikara swjedze. W našem nimale wschitzh k dželu khmani wobydlerjo přecž czahnu, so býchu w bohatej ungarskej dolinje s pólñym dželom abo w městach řebi ſałko ſařlužili, so býchu dawki ſaplačzili a najnušniſche ſrědki řebi ſa ſymu na kupiež móhli. Spocžatk octobra bo mužojo a mlodži ludzo se swojej ſařlužbu domoj wróćza, potom bo schulske, statne a zýrkwiniske dawki ſaplačzują a kaž a běrný ſa ſymski čas bo hromadze wožu. So ſu tucži ludzo jara hubjenje živi, dopokazuje wulka liczba ſemrjethych džeczi. Wot 40 narodzenych džeczi w pscheresku dozpije jenož něhdze 12 12. lěto, w kotrymž bo tam konfirmujuja; ſa to pak ſu tute 12, kaž tamniſchi duchomny wupraji, potom tež twjerdži.

Druhe vikariatstwo w Sillrinje je po huſcziſchim pſchemenjenju ſkónežnje fhmaneho ſastupjerja doſtało. Tón preduje w ſłowjanſkej, maghariskej a němſkej ryczi a piſche, ſo ſu wſchitke Bože ſlužby derje wophtane. Doſelž ma modlerſka ſala jenož 60 měſtow, je na ſłowjanſkich Božich ſlužbach ſi wjetſcha pſchemala. Tón rum je tež mało doſtojný a jara nusne by bylo, ſo by ſo tudý tež jednorý, tola wudožahazy Boži dom natwaril. Twarski fond wucžini hafle 481 ſchěžnaſtow: wón pſchiſporjenja potrjeba. Diaspora ji tam fhětro roſpróſchena; pſchi tym pſchiffadžuja woſhadne ſtamý huſto a rad ſi najdalskich wžow. Mandželſkaj, fotrajž 24 filometrow wot Sillrina ſdalenaj bydlitaj, hižo ſobotu pſches horý pućujetaj, ſo byſchtaj tam njedželu w prawym čaſzu ſi Božej ſlužbje byloj. Ale tež tón vikar roſpróſchentych pilnje wophtuje, wot-

měwa ſí tými luhžimi w jich domach domjaze Bože ſlužby a roš-
wucžuje džecži, rošdželuje lutherske ſpižy, troſchtuje fhoryč.

Pohladajmy si sice na Debreczin, na vulte město vobrjedz dalofeje plódneje ungarskeje doliny. Tam je 52000 vobydlerjow; dokelž so vot nich 44000 k reformirtšemu wušnacžu wušnawa, je so to město samo „falvinijski Rom“ mjenoval. Lutherskich je něhdže 900, s nich $\frac{3}{5}$ po magharskej, $\frac{2}{5}$ vo němskej rěči. Žim so wo to jedna swoju luthersku zyrkej sdžeržecž. To pak ſebi niz jenož pjenježitých woporow, fotrež psches jich možu džeja, žodo, ale to jm tež njeſchecželswo reformirtſkich pschinjeſe, ſo dyrbja ponozh lutherskeho kaſcheža Božeho hladacž.

¶ teho ſaſo pôſnajecze wulke dželanske polo lutherskeho faſh-
cza Božeho. Kaž daloſto tež tole polo wot naš leži, dyrbí tola
naſchej wutrobje bliſke bycž. Pſchetož czi Šſlowaſkojo w Ungarskej
maja tu ſamu wěru faž my; jich czerpjenja, fotrež maja pſches
magharisſku džiwjoſcz pſcheczerpicz, dyrbja naš k wutrobnej ſobužel-
noſczi naſtabicž. Wiſche teho je tam wjele němſkich ſaſtojnifikow a
dželaczerjow; jich tola tež je ſymnej ſriwju na zuſe wěruwusnača
ſhubicž njechamy. Teho dla pſchego ſaſo rěfa: pomhajcze ſobu,
hdžež a fažfuliž ſamóžecze, ſo ſo njeby naſcha wěra a naſcha rěcž
podtlocžila pſches džiwich Magharow!

— R ó n ð . —

Spěwaj a džělaj.

Muž snajem⁹ wſchit⁹ to rjane pſchiſłowo, w fotrhm⁹ mam⁹
zyle prawidło naſcheho ſeňſkeho žiwjenja. Schtóž tole pſchiſłowo
prawje woſomni a w ſwojim žiwjenju wérne ſczini, tón budže tež
prawje ſbožowny, pſchetož wón dže pucž ſwojego podróžniſtwia po
Bożej woſi a poſtajenju. Wo tym wažnym pſchiſłowje je pſched
krótkim duchowny Gustav Struda knižku roſpominanjoſ wudal,
kotrež ſu ſa wſchitfich ſwérnych ſſchesczijanow rjane poſasma, ſak
dyrbja ſo teho pſchiſłowa džeržecž a po nim cžinicž. Duž chzem⁹
naſchim lubym cžitarjam tele wažne a dobre roſpominanja podacž.
Spiszacžel dželi ſwóje roſpominanja do tſjóch dželów ſ tym, ſo
wón tej ſłowje ſpěwaj a dželai najprijeđy woſebje wuſkladuje a
a ſkónečnje woſej ſłowje jaſo ſhromadne pſchiſłowo doſklađuje
roſpomina.

Spěwaj!

Spěwaj! modl ſo! Na wſchelake waschnje ſo nam tole napomianje doſtanje. — Kaž ſa wěru, mamy my tež ſa modlitwu, teje wěry ploda mozu ſ dobo, hromadu ſwědkow woſkoło naš. Rajſi modler běſche tón knjeg Jeſuš, fiž je ſapocžatſ a kónz naſcheje wěry. Doniž jeho ſ templa njewuſtorcžichu, běſche jeho waschnje na ſabbacže ſa woſkadu ſo modlicž. Kaž huſto by ſa blidom ſedžal a hdvž by ludej blido frýł, by jědž brač ſ džaſowanjom. Pſchi Lazaruſowym rowje, w ſahrodze Gethſemane, na kſchižu ſo wón modlesche. A huſcžiſcho ſo nam wo nim powjeda, ſo wón do ſamotnoſcže, do puſcziny abo na hórkſi džesche, ſo by ſo modlitſ.

U kaž sałožer a śrědnik noweho kluba tak ſu ſo wſchitzh
muſzny stareho a noweho kluba ſwěru modlili. Bjes wěryſſutkami
Abrahama nijeje dobroproſchenje ſa Godom a Gomorrha najmjeňſche.
Schtož žiwjenje a ſkutkowanje Mójſaſhowe ſnaje, njemόže ſabycz,
kač tónle wotrocžt Boži a wodžer Božeho luda w bitwje i Amale-
fitiſſimi ſa iſraelſki lud ſe ſtwojimi ſ zohnowanju a modlenju po-
ſběhniſenymaj rukomaj ſo hědžesche. Wſchitzh profetojo ſu ſo wo-
ſtwój ſhablažny lud niz jenož ſ pokutnym předowanjom, ale tež
ſ modlenjom prýzowali. U cži ja poſchtolsjo cžinjachu, ſchtož jedyn
ſ nich ſſchescžijanam pſchifafa, woni modlachu ſo bjes pſchestacža,
kaž to liſty noweho testamenta wobſwědečuju.

Njedýrbjeli po tých ſwědkach činicž w modlenju? Abo
mamž w naſchim živjenju a w naſchim čaſu mjenje pſchicžin
ſ modlenju?

Psalmiſtej wupowiedachu njebieſha Božu čeſcž, jaſo móń
w noz̄y njeſicžomuňm hwěſdam ſo ſhwěcžicž da a na ſkónicžko ſebi
pomýſli, kaſt wone rano ſi wulfet jaſnoscžu a nowej mozu ſchadža.
A my ſm̄y pſches wědomnoſcž roſtwucžen̄, ſo je hwěſdow ſi naj-
mjeńſcha 150 frócz wjazh hacž naſche wóczko widži; ſo je naſche
ſkónicžko jenož bjes jich wjele a wjele wjetſchimi; ſo ſóžda hwěſda
ſhwój pucž dže a ſo je to wschitko hacž na ſekundu wulicžecž. A
to móhlí my ſhmni a němi wostacž? To my nicžo nječjujem̄
wot tej njeſſkónicžnoſcži? To njebýchmy ſacžuli, ſchto wschehomóz
rěfa a ſchto bójſka mudroſcž ſamóže? To njeđyrbjeli ſi Bohu ſo
modlicž, fiž to wschitko čini?

Zaposchtoł Pawoł wopomni wot 9 do 11 stawa lista na Romskich wotkud swojego luda: kaž bu jemu po Bożej radze a złubjenju profetow to swoje psched wschitimi ludami postajene, tak jak zo tónle lud psches njeweru żam wo tole swoje pschinjeże; so žu teho dla na jeho město czi israelicžiszy po duchu mjes pohananmi stupili, so pak dyrbi tola, hdvž je połność pohanów do Bożego kralestwa nits schla, też Israel swoje swoje namakacž. A hnuty wot tajkeho śwětnego wodženja, kotrež prawdość a hnadu do praweho swjaska pschinjeże a hręch do żohnowanja pschewobrocži, wón w modlerjskim duchu wupraji: „O fajka głubokość teho bohastwa, woboje teje mudrośće a wědomnośće Božeje! Tak ſnjedopýtanju žu jeho žudženja a ſnjewuſlědženju jeho pucże! Wot njeho a psches njeho a we nim žu wschitke wěžy. Žemu budž czeſcž do wěcznoſće!“ A my? Niamy my hischeže wysche teho wjele śwědečzenjow w knihach historijow, kifz nam we Božim wodženju powiedaja? Khěžora Juliana trjechi na dobyczerjskim wojejskim čahu w dalokoj Persiskej morjaza hlebija a wschitke wotmyſlenja teho mózneho ſanicžuie, też hižo wotmyſlene pschesczehanje křeſcžijanow, kotrež běſche ſe wschej wobhladniwoſću pschihotowane. Psihi spocžatku naſcheho lětstotka dyrbjesche naſchemu ludej naj-głubſche poníženje a najhanibniſche podtlóčenje ſ wobiowjenju a nowonarodženju ſlužicž; a jako w lěcže 1870 naſch njepſchecžel ſ nowa ſ poníženjom a roſschczepjenjom naſcheho wótzneho kraja hrožesche, dyrbjesche jeho ſlóſtniske spocžinanie pschicžina ſ dobycžam a wuspěcham naſcheho luda bywacž. Tak ſkutkuje Bóh w historiji; tak pomha wón, hdvž je nuſa najwjetſcha; tak zo džiwym mjes ludami stawaja. My pak zo ponížimy a wuſnajemy w ponížnoſći ſ naſchim w ponížnoſći wulfim khěžoram: „Kajke pscheměnjenje psches Bože wodženje!“

Mn̄y pak n̄jemožem⁹ pschezo po horach khodžic̄, k̄iž nam dalosi wuhlad poskiežuja a nani wježele na wulfim a małym podawaja. Wjele huſcziſho naš ſiwijenje psches dolinu wjedže, hdžež ſo wóczko ſa jenotliwe a bliſkoležaze wótsi. A ſelfo nje- rjanego a njedospołnego dyrbi cžlowjek tam wohladac̄! To móhl ſo w duchu roshoric̄, jebaństwo a ſelhańſtwo w wikowanju a pschekupſtwje, hdž wſchudžom njepózciwoscži ſetka. Hluboku ſru- dobu dyrbi wutrobu napjelnic̄, hdž tefko hruboſcze a ſurowoſcze ſiawne ſklyſchi a widži. Ludžo pschi ſwojich hroſnych ryczach ani ſedžby džecžazych wocži a wuschi nimaja. Bojoſcz wo pschichod dyrbi wutrobu pſchewſac̄, hdž ſo w nowinach we ſtajnym pschi- bjeranju pschecſtupjenjow pschecžiwo cžescži a njewinje a pschecžiwo cželu a ſiwijenju bližſchego cžita a hdž je wotroſczena młodžina woſebje wobdzelenia. A to wſchitko pschi wſchém prózowanju a ſwérnym džele ſchule a zyckwje, pschi wſchěch dobrzych ſtatnych ſakonjach a pschi wſchém napinanju mnogich mozow w ſlužbje ſnutſkownego miſzionſta. To póſnajesč ſi naſtróženjom, ſo wu- hojazh ſrědk „Budžmy lěpſchi, potom budże tež hnydom lěpje!” njewudoſzaha; ſo poſracžowaza ſdželanoſcž pschezo lěpſchich njecžini a ſo ſwježelaze poſběhnjenje hospodařſkich wobſtejnoscžow nižſchego luda hiſhcze žane ſahacženje njeje pschecžiwo njepózciwoscži a njewérje; to móža tež najlěpsche ſakonje njemózne býež; ſo ſamo ſi wěry porodžena a ſiwijenja ſuboſcze hiſhcze połnu pomož pschinjescž njeſamóže, ſo móže ſamo jene pomhac̄: Boži hojazh a ſwježazh duch. A ſe ſtyſkniweje wutroby wudobudże ſo to ſdychowanje: „Wuhoj ty, knježe, potom budžemy wuhojeni; pom- haj ty naſhemu ludej, potom budże jemu pomhane; pschetož ty ſy naſcha ſhivalba.”

Główstę nahladу a Božej myšlě.

„Bo mojim ſdacžu“, praſi něchtó, „njenóže ſebi Bóh ničo
moř nař žadacž, hacž ſo my ſpýtamý prawje živi bycž.“

„Mój nahľad je“, prají tón druhí, „so dýrbimy to najlepšie čínieť a to druhe Božej hnaďe pôschewostajieť.“

„Ta njejšym hubjeňšchi hacž drušy ludžo,” ſawoła tſecži.

U sašo tječji praji hnuth: „Sa ženje fradnjl a moriš
njejkym, moja wéra je: njecžiú nikomu njeprawo.“

Tak je jich vjele věra. To ſu jich myſle — jich nahladъ. Najwažniſche pódla je, ſo ſu pak ſami ſe ſobu zvle ſpoſojom, pak ſo chzedža ſami ſo lěpschi ſcžinicž. Raž dobre ſo nam tajfe nahladъ tež ſesdadža, wone ſu tola Božim myſlam cžiſcže napſche-
cžiſne.

Bóh praji najprjedy: ty by hréšchny; ſ druhá: ty ſo ſam
njenóžesč lěpschi ſcžinicž, — a ſ twojemu njeſbožu je wón tón,
fiž ma prawo.

Wjmi wot puc̄ja ſerčžk fopſchiwów abo ſ leža džiwju
fruſchwinu a ſadž je do twojeje ſahrody. Hladaj je, wobſtrjeþ je,
potom ſmějefch rjane fopſchiwů a wjele džiwich fruſchwoſ, ale
ženje njeſmějefch dobrých plodow. Š fopſchiwineho korenja ženje
nicžo lepschego njewuroſcze khiba fopſchiwů; džiwja fruſchwinu
ſame džiwje plody pſchinjeſe. Želi ſo dýrbi dobre plody pſchinjeſež,
dýrbi ſo ſcžepicž, to rěka, zuſa rufa dýrbi nowu družinu do njeje
plodžicž, a to ſame wucži naš Žeſuš Khrystuš: Želi ſo ſo ſchtó
ſ noweho njenarodži, njemóže móń Bože kraleſtwo wohladacž.
Wy dýrbicže ſo ſ noweho narodžicž." (Jan. 3, 3. 7.)

Mój dyrbimy nowe stworjenie gó sczanicz

Dokelž je Žesuš věrnoſć̄ praſit, njemóža či, fiž njeſku
ſ nowa narodženi a bójſke waschnje do ſo pſchijeli njeſku, pſchi
wſchej ſtwojej mudroſć̄i, pſchi wſchém dobrým wocžehnjenju a
waschnju, pſchi wſchej dobročiwoſć̄i do Božeho kraleſtwa pſchińc̄.
Wſchitzh, kotsiž njeſku ſ nowa narodženi, njech ſu na ſwjathym
měſcze abo na měſtnach lóſchtow džělali, njech ſu paduſchi abo
ſprózniwi ludžo, ſobuſtavh pobožnyh towarzſtow abo dundazh,
dobroczeljo abo nahrabni, wuſkměwzh a njewěrjazh, ſchtožkuli je
jich powołanie a žiújeńske waschnje, woni njebudža Bože kraleſtwo
wohladac̄. Rajfa budže to hela, do fotrejež ſu ludžo, fotrychž
mějachu ſa dobrých, ſa czeſných, pſchiſtojnych, pobožnych, na pſchezo
ſ njewěrjazymi, ſ wopízami, ſ paduchami ſastorečenii.

Ale ja kóždeho je předtý žadane píscheměnjenje móžne. Schtož ſebi Bóh wot naš žada, to wón tež dawa. Schtož my cžinicz njemóžemý, cžini wón. Měj dowěrjenje k njemu a daj jemu te ſrědki nałožecž, fotrež wón tebi radži. My njemóžemý nowe we ſebi ſtvoricž; my ſebi jo tež ſaſlužicž njemóžemý. My dýrbimy jo po tajfim jako hnadi wot Boha doſtacž a to ſo ſtawa, hdyž ſo my Žeſuſej Chrystnzej dowěrimy, fiž je nam wot Boha daty. Cži ja poſchtoljo praja, ſo je Bóh nam wěczne žiwjenje dał a ſo je to žiwjenje w jeho ſhnu namafacž. „Schtož do teho ſhna wěri, tón ma to wěczne žiwjenje.“ (Jan. 3, 36.)

„Ježiš Krystus je jo psches ſwoju ſmjerč na fſchižu dobył. Wón nam je dawa ſ tým, ſo wón ſwojego ſwiatého ducha do mütroby a duſche dele puſcheži. Gjednoczmy ſo ſ nim psches živu wěru, potom budžemy my nowe ſtworjenja, džecži Bože. To je jednorę a lóhki ſrědę, kotryž Bóh fóždemu poſticžuje, pschetož „wón chze, ſo by wſchittim ludžom pomhane bylo.“ (1 Tim 2, 4).

Wschelafe s blissa a s dalofa.

— Knjegs profesor Drews w Ŝenje chze knihe wudac̄ wo zhr̄kwienskim žiwjenju evangelsko-lutherskeje zhr̄kiwje w Sakſkej. Wone dyrbja dokladniſchi a žiwiſchi wobras wo naschim zhr̄kwienskim žiwjenju podac̄, hac̄ móža te zhr̄kwienske powjesc̄e krajneho konſistorſta posficez̄. Wažne je, ſo bych u tež naſche ſerbske woſadu po ſwojim zhr̄kwienskim žiwjenju prawe wopiſanje namakale. Knjegs profesor Drews je ſo na pschedſydu naſcheje ſerbskeje hłowneje konferenz̄ wobroc̄iš, ſo by prawe a dokladne podložki wo naſchich ſerbskich woſadach ſa ſwoje knihe doſtał. Wſchitke pobožne konferenz̄ na namolwjenje pschedſydu hłowneje konferenz̄ roſprawuſ pschihotuja. Duž je wěſta nadžija, ſo ſo naſchim ſerbskim woſadam w tych knihach prawdosc̄ dostenje a ſo do nich pschisłodžaze a njewěrjaze powjesc̄e wo naſchich ſerbskich woſadach njepschiündu. Schwalobne je, ſo ſebi knjegs profesor Drews ſwoje wobhōjenja na prawym měſcze pyta. Hd̄y by to knjegs primarius Kozor w Libiju tež cziniš, předy hac̄ je w ſwojich knihach wo naſchich ſerbskich woſadach piſał a njeby ſebi ſwěril wo wězach piſac̄, fotrež ſam ſnac̄ a roſbudzic̄ njemóže a wo fotrychž je jenož ſi njepschecželskeje strony klyſchal, njeby wo naſchim zhr̄kwienskim žiwjenju w naſchich ſerbskich woſadach tak nijeprawje ſudzic̄ mohl. Bjes teho ſo bychmy ſo klywaſic̄ chzyli a naſche ſlaboſc̄e njepóſnali, móžemy derje prajic̄, ſo by wěſcze derje bylo, hd̄y by zhr̄kwienske žiwjenje po zhl̄ej Lüžiz̄ bylo, fajfež je w naſchich ſerbskich woſadach.

— Twarz schwacząnskiego Bożego domu rjenje pofraczuje. G twarzom farb je so tež zapoczął. Duż s Bożej pomocy ē lětu schwacząnski Boži dom, fotryž budže do naschego ſerbskeho kraja ſħladowacž. taž tež fara ſtejtař, a ſarske město w schwacżizach móže so hnydom s požwyczeniom zyrfwje, fotrež ma so ja lěto na fermuschi ſtacž, wobħadžicž. G radoſcžu tež blyſčimy, so je follefta ja nowotwarzomny schwacząnski Boži dom wožebje w naschich ſerbskich wokradach bohaty wunofske měla.

— Žně ſu rjane a hdyž Bóh luby řeňe rjane ſlónžne dny
wobradži, budža naſchi ratarjo ſ radoſcžu domoj ſhowacž, ſchtož je

jim Bóh tón knjes bohacze naroscž dal. Lubi ſerbzy ratarjo! kohož je Bóh tón knjes žonował, tón wotewr tež ſwoju ruku a woprij něcht! My mamy ſhromadny ſtuk, ſa fotryž dyrbimy jako Sſerbia w jenej myſli ſtukowacž — to je naſch narodny ſtuk „Maczicznego doma.“ Njesabudzce na njón, hdyž ſeže my braſi wot Bozeje dobroth a wopruječe ſcherpatku ſ tym ſlowom: Bohu ſ czeſči a Sſerbam ſ wužitku!

— Evangelſko-lutherſki Boži kaſhcž, kotrehož ſtukowanje ſym w naſtawku wo Sſlowakach w roſpróchenju wopifali, je pſched krótkim dwazytu roſprawu ſwojego ſtukowanja wudal. Wón je ſ bohathym žohnowanjom ſažo leto ſtukował a evangelſko-lutherſke woſzady podpjerala w Bayerskej, w Elſaf-Lothringſkej, w Hannoverskej, w Morawskiej, we Wuherſkej, w Sſlavoniſkej, w Czeſkej, w Ameriſy, atd. Podpjerow je ſo ſažo wudželiſlo 15290 hrivnaw. Wone ſu wěſce wjele duchowneho žohnowanja njeſle do podpjeranych woſzadów.

— Sſwoje ſczechwki ſmčja, wóſby do khežorſtwoweho ſejma hiſcheže ſa wſchelatich, kofijž ſu ſo do powrózazeho lehwa ſozialdemokratow wotedali. Czi mjenujžy, kofijž ſo nježu jako ſobuſtawy wojerſkich towařtow hańbowali, ſwoj hłów ſozialdemokratej dacž, dyrbja ſo ſ wojerſkich towařtow wuſamknež. Pſchetož ſchtóž ſtronje blyſcha, fotraž chze khežora a krala ſ tróna ſtorežicž, nje-móže ſobuſtaſ bycz khežorej a kraley ſhwérneho wojerſkeho towařtwa, kotrež ma ſa ſwój préní nadawk wótcžinske ſwyſlenje hajecž a poſylnicž. Woſzbie ſrudniſe pak je, hdyž blyſchimy, ſo ſu ſo tajžy ludžo tež w naſchich ſtronach namakali. Wſchitke pſchedbýdſtwa wojerſkich towařtow pak frueže napominamy, ſo bych u ſo ſa tym woſhonili, pſchetož jow by liwkoſež na wopacžnym blaku byla, jow dyribi ſo frueže poſtuſowacž pſchecživo tym, kifž ſu ſwój wojerſki ſlub ſlamali.

— Duchowny wodžer ſwjaska ratarjow knjes ſ Ploęz je wumrjeł. Wón ma wulke ſažlužby wo ratarſtvo a woſzbie wo ſarjadowanie ſwjaska ratarjow. Wón běſche muž, kifž je ſwoje možy, haj ſwoju ſtrouwoſcž woprował, ſo by ſo ratarſtvo w jeho nětežiſchej muſh pomoz pſchinjeſla. Pſched něſhto čaſhom je wón pſchednoſhki w Buduſchinje džeržał a ſu jeho wěſce tež mnoſy ſerbzy ratarjo blyſcheli. Němžy ratarjo jemu džakne wopomnječo woſhovaju, Czežko budže w ſwjasku ratarjow jeho město wupjelnicž.

Zadanie po njebiſkim Zionje.

Hłów: O ty ſuhoſež pſche wſchu měru.

Zionje, ty kraſne rjane
Město Bože požadam,
Wot jandželow ſanoſh'wane
Kheřl'sche njeb'dža ſkōncžene;
Kaſ ſo blyſcheža twoje murje,
Kifž tón knjes ſam twarił je!
Wočjuń wrota, wotewr durje!
Sjev nam ſwoje wjeſele!

Ach hdy budu ja tam khežicž
Tam pſched Božim woſlaczom?
S pobožnymi tam ſo wodžicž,
Njebiſki tam widžicž dom?
Kifž tam khevalbu ſanoſhceže,
S wami ſobu ſanoſham;
Hdyž mi napſhacživo džecž,
O taſ ſbóžym budu tam!

Rad był, Zionje, we tebi
A we twojej kraſnoſći,
Wutrobnje to žadam ſebi,
Po tebi ſo ſtysheče mi,
Krona prawdoſeže ſo ſwěcži
Tam w blyſchežu njebiſkim
Sa wſchě ſube Bože džecži,
A ja pſchindu ſobu ſ nim.

Wopſhijecž w tutym čaſhu —
Ach to hiſcheže njebožu,
Kaſ budže na Božim kwaſu,
Na fotryž ſo wjeſelu,

Zehnjo je tam město ſlónza,
Kifž ſo ženje njeſhowa,
Wumoženym nima kónza
Tažnoſež jeho woſlacz.

Duſcha ſo na paſtwje wodži,
Ženje njeje ſyta tam,
W nowym wjeſlu pſchezo kheži,
Kifž je ſhotowało nam
Zehnjo. Ža ſej žadam ſtanycž
S teho ſleho ſweta tam,
Do Zionskich domow cžahnež
A jehnječowym kwaſnym dnjam.

Ernst Helaž.

Něſhto ſ roſpominanju.

Dwazyczi millijonow a tola žane ſvože.

Bohath Króſus ſebi myſlesche, ſo budže jeho mudry Solon jeho bohaftra dla ſvojowneho khevalicž; Solon to nječinjeſche. Ale tež dženža hiſcheže je doſež ludži, kifž ſebi myſla, ſo móže jim bohaftra to žadane ſvože pſchinjeſez. Stalſki, Jamana 20króbcznych millijonar drje hinał myſlesche, hewak njeby ſwpojemu živjenju ſam kónz ſežinił. We wulkim wjelbje, fotryž běſche hižo pſched dwemaj lětomaj na ſwojim kuble natwaricž dal, ſapali won hromadu wuhla a ſučla, fotruž běſche pſchihotowal a dychaſche na ſožu ležo morjažy dym do ſo. Kaſ ſvojowneho cžini cžlowjeka na wopak ſpoſojna wutroba a nadžija wěčneho živjenja.

Słowo serbskim towařtswam!

Dawno hižo žadachu ſebi serbske towařtwa, ſo zjenočić k jenemu cyłkej, ſo zhromadzić do jeneho kruteho mócenego zwjazka. Tute žadanja bliža ſo k dopjelnjenju! Slubjenja, zawdate zańdzenu njedželu w Njeſwačidle, ſtajamy bjez komdženja do ſkutkow. Rjanym słowam dajmy ſečho-wać hiſće rjeniſe ſkutki! Serbske towařtwa, narodne, ſpěwanske, burske, nalutowańskie abo kajkemužkuliž nadawkej ſeć ſo hewak zjenočili, Was wšech napominamy, zamkňe ſo hromadu k pilnemu dželu za čestne wobstaće naſeje lubeje serbskeje narodnosće, za zakhowanje naſich najdróžzych narodnych kubłów. Žiwjenje a byće naſeho małego serbskeho luda ſteji na ſkalnym podłożku Božeho ſłowa; pobožnosć, kraloswěrnosć, luboſć k wótčinje, dželawoſć a zlutniwoſć ſu jeho dawno připóznate počinkie, runja ſylnym murjam wobdawaju wonie naſu narodnosć. Je zakhować dyribi być jenički zaměr naſich prócowanow! Přede wšem pak budžemy ſo zdalować wšech politiskich praſenjow!

Bjez komdženja hotujemy ſo, naſ ſadawke dopjelnici a wobroćamy ſo z tutym na wše serbske towařtwa, zo cheyli ſkerje a lepje wo tutej naležnosći pojednać a ſebi wuzwolić z połnomocu wuhotowanych zastupjerow. Kónc tehole měſaca abo zpočatk přichodneho zwołamy jich do Radworja (za tute měſtno ſmy ſo ſkónčje rozſudzili), zo bychmy tam dokladne wuradžowali wo „Zwjazku Serbskich Towařtow“, wo jeho zarjadowaniu, nadawku a poſtuſowaniu. W bližſich dnjach rozeséelemy na Was, tak daloko kaž Was znajemy, nadrobne přeproſenje.

Stawy serbskich towařtow, mužojo serbskeho luda, wopomnēce, zo je přede wšem Waſa winowatosć, muž při mužu wustupić za krasne horka ſpomnjene zaměry, teho dla dajće ſpadnyć wšem maličkostnym nahladam.

Nakhwilne zarjadniſtwo
wubjerka „Zwjazka Serbskich Towařtow“.

Lubi Šerbjia! Budže Šerbjia! Šerbjiski dom ſa Waſ! Duž ſklađujiče ſa njón po Waſhim ſamoženju hnydom, burja a měſchezenjo, wuczeni a njevuczeni, ſtari a młodži, mužzy a žónſle, a ſberajcze ſa njón pſchi jnibilejach, pſchi kwaſzach a kſcheziñach, pſchi ſwjetzenjach a ſihadžowanach; ſklađujiče a ſberajcze! A Wy, kifž wotkaſanja ſežimicze, wotkaſacze na preñim měſtneje ſa Waſch „ſerbi ſi dom“ w Buduſchinje! Budže ſhwérni, woprawdzieči Šerbjia!